

[sub]

Riksförbundet För Subkultur

Verksamhetsberättelse 2023

Återstarten

Denna verksamhetsberättelse inleds med en sammanfattning av hur förbundet och verksamheterna navigerat den fortsatta återstarten av kulturlivet, som har berört i princip all verksamhet på något sätt.

År 2020 drabbades världen av en hastigt ökande spridning av sjukdomen covid-19, som i mars 2020 klassificerades som en pandemi. Sverige, så som många andra samhällen, valde att begränsa och stundtals i princip stänga ner kulturlivet i ett försök att bromsa smittan. Då kunde ingen säga hur länge dessa restriktioner skulle råda – inledningsvis sköts evenemang fram från vår till höst. Med facit i hand kan konstateras att Sveriges kulturliv utsattes för mer eller mindre svåra begränsningar under närmare två år. Att restriktionerna då och då mildrades var vida välkommet men samtidigt ledde det till en otrygghet och oförutsägbarhet, då restriktionerna på kort varsel kunde återinföras. Planeringsförutsättningarna var knappa och innebar för många att det inte var helt självklart att ha förtroende för återstartens varaktighet.

Precis som under pandemirestriktionerna 2020—2022 så har de alternativa subkulturerna i återstarten en särskilt svår situation, då dessa dels aldrig har erhållit en adekvat inkludering i den offentliga bidragsgivningen, dels inte har stark kommersiell grund. Därmed saknar dessa en stark, stabil infrastruktur som har råd att satsa i ett osäkert läge. Utan vare sig kommersiell bärkraft eller kulturpolitiskt erkännande finns få skyddsnet för subkulturerna. Detta var alltså fallet även innan pandemin och trots att SUB kontinuerligt lyfte behoven av infrastrukturella stöd under många år så hörsammades inte detta. Nu i den fortsatta återstarten är det högt tryck från kulturlivet på att ta igen förlorade år och i konkurrensen är subkulturernas underfinansierade strukturer i fortsatt eftersatt läge gentemot de kulturuttryck som antingen är kommersiellt gångbara eller kulturpolitiskt etablerade.

SUB har såväl under restriktionerna som under återstarten haft viss räddning i form av de stöd som regeringen utlyste via Kulturrådet. Tack vare krisstöd och återstartsstöd har förbundet överlevt den svåra perioden och under 2023 – det första pandemifria året – har SUB kunnat göra viktiga insatser för subkulturerna, för vilka ingen annan part sörjer på nationell nivå. Bland annat har SUB kunnat stärka arrangörsleden genom att genomföra SubKon och starta upp arrangörsnätverk samt samordna turnéer med arrangörer inom förbundet. Förbundet har kunnat stärka upp sina centrala strukturer och därmed resurserna för att identifiera, belysa och möta behoven hos subkulturerna, med mera. Dessa stöd har varit behövda och välkomna. Dessa stöd har också haft en tendens att överlag vara mer rättvisa i fördelningen.

Samtidigt ser förbundet att nu i återstartseran återgår den offentliga bidragsgivningen av allt att döma tyvärr till status quo, det vill säga till ett läge där hänsyn inte tas till förbund såsom SUB som inte tidigare haft adekvata stödstrukturer. Det finns en viss ljusning i trenderna men den samlade bilden är fortsatt mycket bekymrande. De varsel om subkulturernas kris av underfinansiering och utanförskap som förbundet gett redan innan pandemin tycks inte ha hörsammats. Även om kulturlivet år 2023 inte i sig har varit formellt begränsat så har verksamheterna lidit av de långtgående konsekvenserna av den turbulenta pandemiperioden och dess krav på att snabbt ställa in, skjuta upp, ställa om efter nya krav eller – som i många fall – sätta allt på paus, då marginaler inte alltid finns för att kunna ta risker. Festivaler, klubbar, konserter, seminarier, utbildningar och så vidare har påverkats, så även förbundets större satsningar. Även möjligheten att söka fler externfinansierade projekt har försvårats av den ökade konkurrensen.

I återstarten har förbundet försökt stötta och stärka de infrastrukturer som finns, med de medel som funnits till förfogande. Mycket kraft har också lagts på omvärldsbevakning och informationsspridning till förbundets medlemmar och anslutna, samt kulturpolitiskt påverkansarbete för att försöka nå politik och förvaltning och sprida kunskap om pandemins konsekvenser för förbundets områden.

Om SUB – Riksförbundet För Subkultur

SUB – Riksförbundet För Subkultur (även kallat SUB) är en demokratisk och ideellt organiserad rikstäckande kulturorganisation, vars syfte är att främja de konst- och kulturformer som dess medlemmar företräder. SUB är ett förbund som består av ideellt organiserade föreningar samt olika anslutna aktörer inom området alternativa subkulturer med utgångspunkt från genrer som exempelvis goth, synth, wave och närliggande. Förbundet verkar inom alla konstformer. SUB verkar för att sprida och öka kunskap om subkulturer och det kulturarv som dessa utgör samt för att främja utvecklingen av alternativa subkulturer och främja dess infrastrukturer. Förbundet är partipolitiskt och religiöst obundet och står bakom mänskliga rättigheter, framför allt rätten till kultur. Förbundet värnar rätten till subkulturell identitet och verkar mot alterofobi.

Kort historik

Behovet av en organisation som kan stötta utvecklingen av alternativa subkulturer har varit stort under en lång tid. Området är kulturpolitiskt starkt eftersatt och förbundet har en stor uppgift framför sig. RTSI-initiativet vittnar om detta. Den 20 september 2014 bildades så Sveriges riksförbund för subkultur, en kulturhistorisk milstolpe för landets subkulturaktörer. Detta var resultatet av en längre tids arbete med ett nätverk för subkulturer som belyst behovet av en samlad kulturpolitisk röst och en struktur som kan företräda aktörerna på riksnivå och generera mervärden för dess medlemmar och anslutna. Under perioden 2015 – 2018 växte förbundet och fick fler medlemsföreningar och anslutna och etablerade sig i mer än hälften av alla län i landet. Behoven av en stöttande infrastruktur var stora och för att kunna främja utvecklingen sökte förbundet stöd, något som tyvärr skulle visa sig vara mycket svårt att få. Förbundet har genom åren mötts av bristande kunskap hos bidragsgivarna om de områden som förbundet företräder och de bidragsansökningar som förbundet har inkommit med för projekt och verksamhet har besvarats med mer eller mindre systematiska avslag.

2017 erhöll förbundet för första gången viss central finansiering från Kulturrådet, om än en mycket blygsam sådan, ett stöd som även gavs 2018. Detta stöd gav också ett visst hopp om utveckling av stöden. 2019 var det stödet dock oförändrat och för 2020 erfor förbundet rentav en sänkning. För 2021 fick förbundet en smärre symbolisk höjning, som tyvärr inte möter upp behoven som finns efter flera års underfinansiering. Pandemin som utropades 2020 och förklarades avslutad tidigt 2022 slog därför extra hårt mot de alternativa subkulturerna. Samtidigt erhöll förbundet under denna svåra period för första gången stöd som närmade sig en adekvat nivå, genom kris- och återstartsstöd, men också tillfälliga förstärkningar som vittnar om att Kulturrådet kanske hörsammat några av behoven. Detta gav välbehövda resurser för att klara krisen och i viss mån har förbundet även kunnat möta behov hos subkulturerna som på grund av bristande tilldelning inte har kunnat mötas tidigare. Denna inkludering i kulturpolitiken verkar tyvärr inte vara annat än just tillfällig, då förbundet i övrigt inte har sett en behövd utveckling av stödgivningen, trots upprepade redogörelser för subkulturernas situation.

SUB – Riksförbundet För Subkulturs förbundsstämma 2023.

Förvaltning och organisation

SUB består av en rikstäckande nivå vars huvudsakliga verksamhet och upptagningsområde är Sverige. SUB har även fyra regioner: Norr, Väst, Öst och Syd. Förbundsstämman är förbundets högst beslutande organ och infaller vartannat år. Verkställande och förvaltande är förbundsstyrelsen. Styrelsen har sammanträtt löpande under verksamhetsperioden och har även haft ett verkställande utskott som sammanträder vid behov.

Förbundet har sitt säte och sin administrativa bas i Umeå. Sedan våren 2019 sköts förbundets löpande administration och ekonomihantering i första hand av inhyrd extern kompetens. Administrationens främsta uppgift har varit att arbeta med den löpande förvaltningen och verksamheten på styrelsens uppdrag. Administrationen har även haft löpande ansvar för att handha förbundets kommunikation mot omvärlden, främst via hemsidan och sociala media. Utöver detta har administrationen på uppdrag av styrelsen arbetat med bland annat utveckling av projekt och nätverk samt kulturpolitiskt arbete på såväl regional som nationell nivå.

Medlemmar och anslutna

Under verksamhetsåret hade förbundet 32 medlemsföreningar. SUB kräver inte någon rapportering om könsfördelning då flera föreningar i SUB anser att det är oetiskt att fråga om detta, men baserat på frivillig rapportering från föreningarna uppskattar SUB att fördelningen ligger nära 50/50 mellan kvinnor och män. Tillika har förbundet valt att inte kräva statistik gällande exempelvis etnicitet, funktionsvariationer och sexuell läggning.

Förbundets medlemsföreningar och anslutna är spridda över hela landet, från Västerbotten till Skåne. Totalt omfattade förbundet under året 6889 individer och förbundet hade under året anslutna och medlemmar i 16 av Sveriges 21 län. Förbundets föreningar finns såväl i storstäder som Stockholm, Göteborg och Malmö, i mellanstora städer som Umeå och Linköping och Östersund, som i mindre orter som exempelvis Vattlång och Robertsfors.

Förbundet har även en medlemsform i form av ”rör”, vilket enkelt förklarar omfattar föreningar som är rikstäckande eller av paraplyorganisationsart. Detta möjliggör för förbundet att kunna representera en större bredd av subkulturella aktörer på deras villkor och förenkla medlemskap för en ökad inkludering.

Utöver dessa har SUB – Riksförbundet För Subkultur c:a 116 anslutna konstnärer, kreatörer, artister och grupper. Dessa är direktanslutna till förbundet eller anslutna via förbundets medlemsföreningar. Bland de anslutna finns även exempelvis festivaler, klubbar och branschmedia.

Förtroendeuppdrag

Förbundsstyrelsen valdes på förbundsstämman 11 november 2023 i Sandviken, med en mandatperiod på två år.

Till förbundsstyrelse perioden 2023—2025 valdes:

Ordförande: Andreas Wandegren

Ledamot: Daniel Larsson

Ledamot: Ellinor Roxengren

Ledamot: Madeleine Holmlund

Ledamot: Pontus Lindhé-Ohlsson

Ledamot: Ylva Grefberg

Suppleant: Helena Sandberg

Suppleant: Jenny Sidenvall

Suppleant: Lena Lif

Suppleant: Steve Nilsson

Revisorer:

Bodo Endres (ordinarie)

Robin Lilja (suppleant)

Valberedning: Alexander Bohlin, Johan Fridh och Ola Ågren

Medlemstjänster

Förbundet har trots pandemins svåra utmaningar fortsatt att utveckla modeller för medlemstjänster gentemot medlemsföreningarna, samt därtill hörande processbaserade medlemsavgifter. Få subkulturella aktörer har långtgående stora stöd eller andra intäkter att falla tillbaka på i krisen, vilket såklart påverkar deras möjligheter att kunna erlägga stora avgifter. Detta var dock redan på nedgång innan krisen på grund av den långtgående underfinansiering i stöd som SUB historiskt fått, men krisen förstärkte en negativ trend. Dock har de processbaserade medlemsavgifterna under 2023 visat på en försiktigt positiv trend.

Administrationen har under verksamhetsåret fokuserat arbetet på att verka understödande gentemot förbundets medlemsföreningar. Stödinsatserna har varit inom områden som redovisningshjälp, administration, grafik, projektutveckling med mera. Administrationen har även verkat för att stötta medlemmarnas och de anslutnas olika verksamheter. I och med förbundets modell med processbaserade medlemsavgifter bidrar medlemsföreningarna till förbundets fortlevnad där så är möjligt.

Programpunkten "Är ni inte rädda att förlora er identitet om ni får ett offentligt stöd?" på Folk och Kultur 2023

Kunskapsfrämjande och kompetenshöjande arbete

Förbundet har arbetat för att utveckla den centrala utbildningsverksamheten. Förbundet har gentemot medlemsföreningarna och samarbetspartners haft löpande utbildningsinsatser.

Under våren arrangerade förbundet ytterligare en upplaga av det mycket uppskattade initiativet SubKon, vilket är en mötesplats för arrangörer, utövare och engagerade inom alternativa subkulturer som utgör ett forum för fortbildning, utbildning och utveckling. Inom ramarna för SubKon arrangerades bland annat utbildningar om finansieringsmöjligheter och subkulturernas förutsättningar.

Förbundet medverkade även i 2023 års upplaga av Folk och Kultur, som återgick till att huvudsakligen arrangeras på plats i Eskilstuna efter två år av pandemianpassade digitala upplagor. Förbundets representanter fanns på plats för nätverkande och kunskapsutbyte. Förbundet arrangerade även en egen programpunkt, "Är ni inte rädda att förlora er identitet om ni får ett offentligt stöd?", om normbrytande och smala uttryck samt om dissonansen mellan de kulturpolitiska målen och kulturpolitikens verklighet. Medverkande i panelen var bland andra Veronica Lamppa Lönnbro från Kulturrådet.

Ett seminarium hölls om regionala kulturplaner under sommaren. Tillsammans med Nätverket för subkulturell dans har SUB även anordnat utbildningar med inriktning på subkulturell dans i form av workshops, såväl online som i samband med olika evenemang, ofta i samarbete med SUB:s lokala medlemsföreningar.

Även under förbundsstämman arrangerades utbildningstillfällen. Förbundet bjöd som hedersgäst in Dr Stephen Minton, som i samband med stämman höll ett seminarium om alterofobi och om de forskningsinsatser som görs på ämnet. I samarbete med stämmans värdförening AlternativaCultura samt Nätverket för utveckling av subkulturell dans bjöd förbundet även på två dans/performance-workshops.

SUB har uppmärksammat en rapport som brittiska The Sophie Lancaster Foundation lanserade under året, vilken utgör den största undersökning som hittills genomförts för att ta reda på hur människor från alternativa subkulturer påverkas av hatbrott. Studien genomfördes av forskarstuderande Moslem Bousheherian och professor Jon Garland från universitetet i Surrey. Motsvarande statistik saknas i Sverige och SUB har under året haft dialog med Dr Stephen Minton angående möjligheter att genomföra en liknande studie anpassad för Sverige, en ansats som förbundet tar med sig in i nästkommande års arbete.

Förbundet har under återstarten arbetat vidare med medlemsnära lokala utvecklingsinsatser och kompetenshöjande verksamheter. Många föreningar och aktörer har varit i fortsatt behov av stöd och hjälp kring hur de ska kunna överleva och kunna söka eventuella stöd som kan hjälpa dem i återstarten.

Förbundet har fortsatt att arbeta intensivt med utåtriktat påverkansarbete med målet att nå ut till framför allt myndigheter, beslutsfattare och politiska organ med information om subkulturer, om normkritik och rättigheter, och om hur förutsättningarna i återstarten ser ut för de alternativa subkulturerna. Förbundet har även arbetat med att väcka debatt och diskussion kring dessa frågor.

Nätverk och påverkan

2023 var det första helt pandemifria året för Sverige, vilket öppnade upp för kulturlivets återstart med alla dess möjligheter och utmaningar. Hög kulturpolitisk närvaro för riksorganisationer som SUB har varit fortsatt viktigt, inte minst för att belysa den ökade grad i vilken underfinansierade strukturer har drabbats av krisen och förbisetts i stödåtgärderna.

Förbundets strategi har precis som under pandemiåren handlat om att prioritera och samarbeta med andra aktörer kring viktiga frågor och med all kraft försöka delta i relevanta sammanhang där kulturlivets förutsättningar har diskuterats och avgjorts. Skrivelser, enkäter, möten och samtal har varit fortsatt relevant i perioden. I ett klimat där många andra förbund har löpande ordinarie miljonstöd och en stadig grund av anställda sedan många år tillbaka möter SUB fortfarande väldigt många utmaningar i att ens kunna lyfta sina frågor. Det är tyvärr tydligt att det råder stora kunskapsbrister om alternativa subkulturer hos landets olika myndigheter och beslutsfattare.

SUB är även medlemmar i Ax – Kulturorganisationer i samverkan, en samarbetsorganisation för aktörer inom det ideella kulturlivet. Ax ämnar vara en röststark arena för sina medlemmars självklara plats i samhället och kulturpolitiken. Då SUB företräder många organisationer inom fältet ser förbundet sin självklara plats i Ax, som kan ge möjlighet till påverkan i kulturfrågor och att finna samarbetsformer med andra riksorganisationer för kultur. Ax är i sin tur medlemmar i Ideell kulturallians samt når nätverk såsom NOD. SUB har under verksamhetsperioden även förstärkt samverkan med andra riksförbund med verksamheter som står SUB nära, bland andra Kontaktnätet och Sweden Festivals.

Musikarrangörer i Samverkan (MAIS) har under året haft regionala arrangörsträffar som varit öppna för alla arrangörer och även om SUB inte är medlem i MAIS så har förbundet nått ut till medlemmar med information om dessa och deltagit, bland annat i Göteborg under våren och Östersund under hösten.

28 november höll Kulturrådet konferensen Ett musikliv i utveckling, vilken sändes online till allmänheten men även hölls på plats i Stockholm inför ett urval av aktörer i musiklivet. Bland dessa särskilt inbjudna var SUB och förbundets representanter närvarade för att bevaka subkulturernas intressen. Samtidigt som förbundet ser positivt på att efter många års kulturpolitiskt arbete bjudas in till dessa sammanhang noterar förbundet att möjligheterna att faktiskt påverka tycks minska över tid, då konferensen uteslutande utgjordes av föreläsningar och paneler efter vilka det inte fanns utrymme för dialog eller ens publikfrågor. Vidare ser SUB att förbundet fortfarande utestängs från flera viktiga kulturpolitiska dialoger samt från adekvat tilldelning av medel, trots den unika utblick som förbundet har över en bredd av normbrytande kulturområden, för vilka ingen annan part sörjer på nationell nivå.

Knytandet av internationella relationer har förblivit en begränsad del av verksamheten, i och med att pandemins nyckfulla och stundtals i praktiken obefintliga resmöjligheter satte många initiativ på paus. I stort har SUB:s arbete med internationella nätverk och relationer snarare handlat om samtal för att bibehålla befintliga relationer och nätverk. I samband med rapporten som brittiska The Sophie Lancaster Foundation släppte under året har SUB samverkat med denna internationella part för spridning av materialet samt även med forskaren Dr. Stephen Minton, som bland annat bjöds in och närvarade som hedersgäst under förbundets stämma.

SUB är även samverkande medlem i Föreningen Norden, som arbetar med mellanfolkliga relationer i de nordiska länderna. Det är en anrik förening som har sin grund i vänortssamarbetet men som också arbetar med bland annat uppdrag från Svenska UD och EU. Förbundet ser det som en viktig plattform för att kunna etablera fler nordiska och internationella nätverk för subkulturerna.

Memento Mori på Uma Obscura, arrangerat av KF Kretsen.

Verksamheten i landet

Medlemsföreningarna i SUB har tillsammans en oerhört bred verksamhet som varierar beroende på var i landet man befinner sig och vilken inriktning föreningen har. SUB har även samverkat med eller kring olika medlemsförankrade arrangemang och gjort främjande insatser där så varit möjligt för att stärka genrerna. Även om föreningarna i sig skiljer sig en del i inriktning så är det kännetecknande för föreningarna att de är mångsidiga och dynamiska. Nedan följer några exempel.

I landets södra delar verkar bland andra Neostalgia, en förening som är en etablerad och välkänd konsertarrangör i Malmö med omnejd. De har under åren arrangerat konserter med flera av de främsta professionella internationella artisterna inom genrerna synth, goth och industri. Charles Dickens i Helsingborg bjöd på ett omfattande konsertprogram under året. I öst märks bland andra Klubb Död, som växt till att bli en av landets främsta konsertarrangörer inom sin genre. I Linköping finner vi Nuclear Nation som länge arbetat med klubb- och konsertarrangemang i staden. Även i väst finner vi både producerande föreningar i musikalineriktade Kulturkrock. En nytillkommen förening som utvecklat sitt konsertprogram under återstarten är Sekktor F i Jönköping, som bland annat arrangerade en konsertkväll i samband med SubKon under våren.

I landets norra delar återfinns vi KF Kretsen i Umeå, som är en av förbundets största och mest mångsidiga föreningar som också står bakom den årligt återkommande Uma Obscura-festivalen, som har blivit en årlig träffpunkt för subkulturlivet. I norr finner vi också exempelvis KF Sub i Östersund som bland annat är kända för sitt starka arbete med arrangemang i glesbygd. I Gävleborgs län finns föreningen AlternativaCultura, som utöver sin årligt återkommande kulturfestival Alternativfesten bland annat har varit en viktig part för utvecklingen av den subkulturella dansen. Föreningen Not för Not bedriver verksamhet för att främja konstnärlig utveckling inom komposition av musik.

Under större delen av året har SUB:s medlemmar så som många andra i kulturlivet ägnat sig åt fortsatt återstart, efter flera år av de restriktioner som har drabbat kulturlivet hårt. Flera arrangörer har åter igen kunnat genomföra publika evenemang under förutsättningar som mer liknat situationen innan pandemin, samtidigt som förbundets aktörer vittnar om stora utmaningar även i återstarten. Det handlar bland annat om att konkurrera med stora kommersiella aktörer och institutioner som utöver sina starka ordinarie ekonomiska muskler även erhållit kris- och återstartsstöd under pandemiåren, vilket har ökat deras konkurrenskraft gentemot arrangörer inom förbundets genreområden, varav merparten dessutom är ideellt organiserade.

Train to Spain på SektorF, i samband med SubKon 2023.

Även bland förbundets anslutna utövare märks fortsatta samt ökade svårigheter i att få uppdrag, till stor del till följd av bristen på stöd till relevanta arrangörer och andra aktörer. Musiker, dansare och komponister inom det subkulturella fältet är ytterst sällan aktuella för anställning på institutioner eller särskilt kommersiellt attraktiva, vilket gör den ideellt organiserade sektorn till en otroligt viktig uppdragsgivare för subkulturernas professionella utövare. När stöden inte når de alternativa subkulturernas infrastrukturer blir utövarna lidande.

Runtom i landet finns konstnärer starkt representerade i föreningar såsom KF Blackbird i Robertsfors kommun och Alternativkretsen Hälsingland med säte i Nordanstigs kommun, där aktörerna etablerat ett imponerande kulturhus kallat "Helsinglight" i Vattlång. I huset finns bland annat utställningssal och anpassade produktionsytor för konstnärlig verksamhet. House of Helsinglight bedriver även residensverksamhet för subkulturella konstnärer, en av få om inte den enda i landet av sin art.

Bland förbundets anslutna utövare finns en stor bredd av verksamhetsformer och ofta tar sig uttrycken interkulturella, tvärkulturella och hybridkulturella former. Det vill säga: Det är inte alltid lätt att boxa in dem i de traditionella definitionsramarna av ord, ton, bild eller scen, vilka vanligtvis används för att beskriva kulturuttryck i statistiken. I ett tappert försök att kategorisera utövarna inom de traditionella ramarna kan man se att det finns en hel del representation inom musik, dans, foto, bild och form samt scenkonst. Utöver dessa finns även klubbar och festivaler.

I princip alla av förbundets medlemmar och anslutna har drabbats av konsekvenserna av pandemin och många har fortsatt små marginaler att arbeta med i återstarten. Vissa har lyckats övervintra och starta om men kämpar med att överleva långsiktigt. En del har trots pausad verksamhet stått med större fasta kostnader och varit i behov av krisstöd för att klara sig, men tyvärr har en del tvingats kasta in handduken och lagt ned verksamheten helt. Övergripande ser SUB att subkulturerna, som redan innan krisen var utsatta, har drabbats minst lika hårt som om inte värre än många andra områden inom kulturlivet.

Skadans omfamning på Alternativfesten, arrangerat av AlternativaCultura.

Nätverket för utveckling av subkulturell dans

En av de kulturformer som varit starkt på frammarsch i förbundet är dansen, då dansen inom de subkulturella uttrycksområdena för att vara mer specifik. Förbundet har i samarbete med två festivaler etablerat två utpräglade och nationella scener för subkulturell dans. Uma Obscura har sedan starten för cirka tio år sedan haft ett tydligt dansprogram som utvecklats och som i dagsläget håller internationellt hög klass i genren. Även Alternativfesten har erbjudit en scen för subkulturell dans och båda festivalerna har utgjort en arena där *Nätverket för utveckling av subkulturell dans* stärkts.

Nätverket verkar för att förbättra förutsättningarna för subkulturella dansaktörer att verka och att alternativa dansstilar, former och uttryck ska få ett större erkännande i kulturlivet och samhället. Nätverket verkar bland annat genom att möjliggöra samtal om dansens utveckling och öka kunskapen om fältet såväl inom subkulturerna som gentemot omvärlden. Ett av flera områden där kunskapshöjningar bedöms kunna göra stor skillnad är inom arrangörsleden.

Behovet av scener runtom i landet för subkulturella dansare har identifierats, likaså behoven av resurser, lokaler och infrastruktur. Ur många perspektiv avser dansnätverket att ta en liknande position som SUB – Riksförbundet För Subkultur, men för och med inriktning på just dansområdet inom subkulturerna. Detta fokuserade grepp om fältet utgör en nyttig komplettering till SUB:s funktion som ett samlande organ för subkulturerna.

Under 2023 fortsatte nätverket att utvecklas i enlighet med nätverkets syften, detta år med flera samarbeten och workshops. Bland annat har dansnätverket samarbetat med föreningen AlternativaCultura kring Alternativfesten 2023 samt med SUB i samband med förbundsstämman och därmed gett dansare inom nätverket möjligheten att möta publik samt fortbilda sig genom workshops med de välrenommerade akterna Fräulein Frauke och Miss Blueberry. Dansnätverket har även samarbetat med AlternativaCultura kring en workshophelg under sommaren.

Internationellt arbete

Det finns få, nästan inga, internationella nätverk för subkulturerna. Detta är en spegling av det kulturpolitiska utanförskap som genrerna haft under årtionden där andra kulturrörelser fått förtur i systemen. Detta är en stor utmaning för SUB att arbeta med och därför har förbundet under perioden i mån av möjlighet fortsatt ett strategiskt arbete för att främja skapandet av sådana nätverk. Dock är grundfinansieringen mycket begränsad för förbundet, vilket gör att det i sin tur blir mycket svårt för SUB att kunna satsa på internationella samarbeten.

SUB har även verkat för att utveckla internationella kontakter inom forskningsområdet och här har arbetet med rättvisefrågor stått i fokus. RTSI-initiativet har möjliggjort kontakt med Dr Stephen James Minton från Storbritannien, som tidigare har hjälpt initiativet att knyta viktiga kontakter med fler forskare från Storbritannien, bland annat Dr Paul Hodgkinson och Professor Jon Garland. Även the Sophie Lancaster Foundation har varit en fortsatt viktig samverkanspart i frågan om rätten till subkulturell identitet.

Förbundet, dess medlemmar och anslutna tvingades pausa flera planerade internationella samarbeten under pandemin och även om återstarten har möjliggjort en del samarbeten i form av exempelvis konstnärliga gästspel så har den internationella samarbetsverksamheten fortsatt påverkas av pandemirestriktionernas långsiktiga konsekvenser. Verksamheten har fokuserat på att bibehålla relationer och dialog i väntan på en tydlig, långsiktig återstart för kulturlivet.

Arbete för att utveckla internationella kontaktytor fortsätter och under året har förbundet bland annat knutit kontakt med European Festivals Association.

RTSI-initiativet

RTSI-initiativet arbetar mot alterofobi och lyfter frågor om subkulturernas förutsättningar, detta inte minst utifrån ett demokratiskt perspektiv, där den kulturpolitiska arenan är en i synnerhet intressant fokuspunkt för SUB.

Initiativet när en dröm om att alternativa kulturer ska ha rättvis behandling i samhället och slippa utsättas för fördomar, diskriminering och hatbrott. Initiativet bedriver därför bland annat påverkansarbete gentemot myndigheter och beslutsfattare.

En nära samverkanspart och inspirationskälla för RTSI-initiativet är the Sophie Lancaster Foundation (SLF), som grundades av Sylvia Lancaster efter att hennes dotter Sophie dog till följd av en attack som grundade sig i förövarnas förakt för hennes subkulturella uttryck. SLF har sedan dess grundande arbetat för att förebygga hatet som ledde till Sophies död och försvara rätten till att uttrycka sin subkulturella identitet. Initiativet har fortsatt även efter Sylvia Lancasters bortgång, 2022.

Som tidigare nämnts lanserade SLF under året en rapport, vilken utgör den största undersökning som hittills genomförts för att ta reda på hur människor från alternativa subkulturer påverkas av hatbrott. Studien genomfördes av forskarstuderande Moslem Bousheherian och professor Jon Garland från universitetet i Surrey. Motsvarande statistik saknas i Sverige och SUB har under året haft dialog med Dr Stephen Minton angående möjligheter att genomföra en liknande studie anpassad för Sverige, en ansats som förbundet tar med sig in i nästkommande års arbete.

Covenant på SektorF i Jönköping, i samband med SubKon 2023.

Projektverksamhet

Förbundet har under pandemi- och återstartsperioden uppburit kris- och återstartsstöd från regeringen, utdelade via Kulturrådet. Dessa stöd har varit avgörande för förbundets överlevnad i pandemin och SUB har i viss mån kunnat stötta upp de redan sköra infrastrukturerna som i pandemin har varit hårt ansatta, samt möjliggjort uppdrag till kulturaktörer i genrerna. Stöden har genom SUB nått målgrupper som väldigt sällan omfattas av satsningar av denna art då subkulturerna sällan får erkännande i kulturlivet. Detta i sig bidrar till att uppfylla de kulturpolitiska målen om allas deltagande i kulturlivet. Kris- och återstartsstöd är dock inte kontinuerliga stöd och förbundet noterar att detta inte är att betrakta som en förändring med ökad inkludering inom de ordinarie stödformerna, emedan omfattningen av dessa inte har genomgått några betydande förändringar. Däremot noterar SUB att förbundet inom ramarna för kris- och återstartsstöd har fått en mer adekvat tilldelning från Kulturrådet än vad som någonsin givits inom ordinarie stödformer.

Under året har delar av återstartsbidraget kunnat användas till viktiga särskilda insatser, bland annat kunde förbundet arrangera ytterligare en upplaga av den viktiga plattformen SubKon, som då skedde under våren och samlade aktörer inom de alternativa subkulturerna. Även Sub Showcase kunde genomföras under året, såväl som flera andra evenemang. SUB visade upp ett fungerande turnésamarbete med förbundets arrangörer där förbundet i en koordinerande roll möjliggjorde för en av landets främsta akter inom EBM-området, Covenant, att kunna turnera i landets södra delar, samt under hösten i norr. I enlighet med de nationella kulturpolitiska målen har dessa initiativ bidragit till en kulturell mångfald, då genrer som är eftersatta såväl kommersiellt som kulturpolitiskt har lyfts och främjats samtidigt som dess infrastrukturer har stärkts.

SubKon 2023

Förbundet har sedan länge identifierat behovet av mötesplatser och forum för aktörer inom subkulturerna samt knytandet av ett arrangörsnätverk. I kölvattnet av pandemin har behovet blivit alltmer akut. Tack vare återstartsstöd från regeringen via Kulturrådet kunde SUB under 2022 utveckla och genomföra sitt första SubKon – ett arrangemang som har som syfte att vara en mötesplats för arrangörer, utövare och engagerade inom alternativa subkulturer och utgöra ett forum för fortbildning, utbildning och utveckling. Det blev mycket uppskattat och deltagarna önskade se en fortsättning på detta initiativ, vilket genomfördes under våren 2023. Förbundet tar sikte på att SubKon blir en återkommande träffpunkt för subkulturernas aktörer och fortsätter arbetet med att försöka säkra finansiering som möjliggör dessa nödvändiga stärkande insatser för kulturlivets infrastrukturer. SubKon som mötesplats har även genererat uppstarten av ett arrangörsnätverk inom SUB, som förbundet hoppas kunna stärka upp under kommande år för att öka samverkan mellan arrangörer inom de alternativa subkulturerna i hela landet.

Sub Showcase

2023 lanserade SUB ett nytt upplägg av konceptet Sub Showcase, med målet att lyfta fram alternativa subkulturella uttryck och utgöra en plattform för artister och aktörer – allt på subkulturella arrangörers villkor. Sub Showcase är summan av en mängd olika arrangemang som presenteras av arrangörer runtom i hela landet med den röda tråden att alla brinner för alternativa subkulturer. Programmet visar smakprov på mångfalden som ryms inom förbundet och de alternativa subkulturerna över landet. Innehållet i Sub Showcase presenteras tillsammans med förbundets medlemmar och anslutna, där var och en bidrar med sin särart och program, som bland annat har innehållit musik och dans.

Eftersom året varit fritt från pandemirelaterade restriktioner kunde evenemang framföras inför fysiskt närvarande publik i stället för att livestreamas, samtidigt som förbundet och dess medlemmars förvärvade kunskaper inom audiovisuell dokumentation även tillät ett digitalt tillgängliggörande för en bred allmänhet. Förhoppningen är att Sub Showcase ska vara av en återkommande art och kunna växa successivt. Satsningen 2023 möjliggjordes bland annat tack vare återstartsstöd och var mycket uppskattad bland förbundets medlemmar.

[sub]

Riksförbundet För Subkultur

Västra Norrlandsgatan 13

903 27 Umeå

www.subkulturer.se info@subkulturer.se

